በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የ ፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

የሰመ/ቁ. 251537

ጥቅምት 27 ቀን 2017ዓ/ም

ዳኞች ፡- ብርሃኑ አመነዉ

በዕዉቀት በላይ

ቀነዓ ቲጣታ

ብርሃኑ መንግሥቱ

ማርታ ተካ

አመልካች - የአማራ ክልል መንግሥት ፍትህ ቢሮ - ዐቃቤ ሕግ

ተጠሪ - ጌታቸው አበራ

መዝገቡ ተመርምሮ ተከታዩ የፍርድ ዉሳኔ ተሰጥቷል።

ፍርድ

ጉዳዩ ተጠሪ ከተረበባቸዉ የወንጀል ክስ በነጻ እንዲሰናበቱ በመወሰኑ መሠረታዊ የሕግ ስህተት ተፈጽሟል በሚል የቀረበ የሰበር አቤቱታ የሚመለከት ነዉ።የክሱ ይዘት በአጭሩ - በቀን 06/02/2014ዓ.ም ከጠዋቱ በግምት 3፡00 ሰዓት ሲሆን በወልድያ ከተማ 06 ቀበሌ አንድ ኮምፒውተር፣አንድ ፕሪንተር፣ሁለት ቢረንዳ መስሪያ ብረት፣ አንድ የመክላከያ ቲሸርት፣አንድ የመክላከያ የዝናብ ልብስ፣አንድ የመክላከያ የውሃ ኮዳ ከተከራየው ቤት በፍተሻ የተገኘበት በመሆኑ እና በወልድያ ከተማ 06 ቀበሌ ልዩ ቦታው አረጉ ወፍጮ ከተባለ ቦታ ካለው ኮንቴነር ሁለት የብረት መበየጃ ማሽን ጠቅላላዉ ዋጋቸዉ ብር 41,200.00(አርባ አንድ

ማስታወሻ፡ - ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይም ለማንዛቤ እንጂ
ለፍርድ አፈጻጸም ዓላማ አያገለግልም!

ሺህ ሁለት መቶ ብር) የሚገመት የመንግስት ንብረት ሰርቆ የተገኘ በመሆኑ በወንጀል ሕግ አንቀፅ 669(3/ለ) ስር የተደነገገዉን በመተላለፍ በፈጸመዉ በክብድ ስርቆት ወንጀል ተከሷል የሚል ነዉ።

የወልድያ ወረዳ ፍርድ ቤት ለተጠሪ የክስ ማመልከቻዉ እንዲደርሰዉ አድርጎ እንብቦላቸዉ የወንጀል ድርጊቱን አልፈጸምኩም በመላት ክዶ በመከራከሩ ዐቃቤ ሕግ ምስክሮቹን አቅርቦ አሰምቷል። ምስክሮቹም የሰላም ኮሚቴ በጥቆማ ተጠሪ የሚኖርበትን ቤት በመበርበር በክሱ የተጠቀሱትን ዕቃዎች ማግኘታቸዉን መስክረዋል።ይህንን ተከትሎ ፍርድ ቤቱ ተጠሪ በተከሰሰበት ድንጋጌ ስር ክሱን እንዲከላከል አዝዟል። በመቀጠል የተጠሪ የመከላከያ ምስክሮቹን አቅርቦ ያሰማ ሲሆን 1ኛ መከላከያ ምስክር ተጠሪ የገዛሁትን ንብረት ሞነዉ ወሰዱብኝ ሲል ሰምቻለሁ እንጂ የገዛዉን ንብረት አላየሁም በማለት ሲመሰክር 2ኛ እና 3ኛ መከላከያ ምስክሮችም ተጠሪ ዕቃ ሲገዛ አላየንም ምን አደረገ ተብሎ እንደተከሰሰ አናዉቅም በማለት መስክረዋል። ፍርድ ቤቱም በመ/ቁጥር 0202409 ላይ በቀን 28/02/2015ዓ/ም በሰጠዉ ፍርድ ተጠሪ በዐቃቤ ሕግ ማስረጃ የተረጋገጠበትን የስርቆት ወንጀል ያለመፈጸሙን በመከላከያ ምስክሮቹ ያላስተባበለ በመሆኑ በወንጀል ሕግ አንቀጽ 669(3/ለ) ስር ጥፋተኛ ነዉ ሲል ወስኗል።በመቀጠል የግራ ቀኙን የቅጣት አስተያየት በመመርመር ተጠሪ ብሎ በ5 (አምስት) ዓመት ፅኑ እስራት እንዲቀጣ ወስኗል።

ተጠሪ በዚህ ዉሳኔ ቅር በመሰኘት ይግባኝ ለሰሜን ወሎ ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት ቢያቀርብም ውድቅ ተደረገበት።በመቀጠልም ተጠሪ የሰበር አቤቱታዉን ለለማራ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በማቅረቡ ችሎቱ በመ/ቁጥር 0336933 ላይ ግራ ቀኙን አከራክሮ በቀን 09/09/2015ዓ/ም በዋለዉ ችሎት በአብላጫ ድምጽ በሰጠዉ ዉሳኔ አንድ ወንጀል የሚያስቀጣው ወንጀሉ መፈፀሙን በበቂ እና አሳማኝ በሆነ ማስረጃ ሲረጋገጥ ስለመሆኑ በወንጀል ሕግ አንቀፅ 23/4 ስር ተመልክቷል።ዓቃቤ ሕግ ክስ ያቀረበበት ድርጊት ስለመፈፀሙ ባቀረባቸው ማስረጃዎች አሳማኝ እና በቂ በሆነ ሁኔታ የማስረዳት ግዴታ አለበት።በወንጀል ሕግ አንቀጽ 669/3 የተቀመጡት የወንጀል ማቋቋሚያ ፍሬ ነገሮች መውሰድ እና የሌላ ሰው ንብረት የሚሉት ናቸው።የቀረቡት የዓቃቤ ሕግ ምስክሮች አመልካች በሌለበት ፍተሻ ሲደረግ ንብረቶቹ በተከራየው ቤት ውስጥ እና ኮንቴነር ውስጥ መገኘታቸውን እንጂ ንብረቶቹ ከየት ፣እንዴት እንደተገኙ እና ከማን እንደመጡ በበቂ እና አሳማኝ በሆነ ሁኔታ አላስረዱም።ተጠሪ በተከራየው ቤት ተገኙ የተባሉትን እና በዓቃቤ ሕግ ክስ ላይ የተገለፁትን ንብረቶች ይዞ ሲሄድም ሆነ በቤቱ ማስቀመጡን፣ለምን አላማ እንደመጡ፣እንዲሁም ንብረቶቹ የማን እንደሆኑ፣ በማን እንደመጡ፣ ለምን አላማ እንደመጡ አላስረዱም።ዓቃቤ ሕግ ያቀረባቸው የሰነድ ማስረጃዎችም ንብረቶቹ የማን እንደሆኑ አያረጋግጥም።ከዚህ ባለፈም በተጠሪ ቤት ውስጥ ተገኙ የተባሉት አብዛኛዎቹ ንብረቶች በግለሰብ ቁጥጥር ስር ሲሆኑ የማይችሉ ስለመሆኑም አላረጋገጠም። በመሆኑም ተጠሪን ጥፋተኛ በማለት በ5 ዓመት ጽኑ እስራት እንዲቀጣ መወሰናቸው መሰረታዊ የሕግ ስህተት ነው በማለት ተጠሪን በነፃ በማሰናበት በአብላጫ ድምፅ ውሳኔ ሰጥቷል። የልዩነት ሀሳቡ ተጠሪ በክሱ የተጠቀሱትን ንብረቶች አከማችቶ መገኘቱ ስለተረጋገጠ በወንጀል

ማስታወሻ፡ - ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነ ድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይምለማንዛቤ እንጂ
ለፍርድ አፈጻጸምዓላማአያገለግልም!

ሕግ አንቀጽ 682/1 ወይም 682/3 ስር የተደነገገዉን የሚያቋቁም በመሆኑ በወ/መ/ሥ/ሥ/ሕግ ቁጥር 113/2 መሰረት ተጠሪ የተከሰሰበትን ድንጋጌ በመለወጥ ጥፋተኛ መደረግ ነበረበት የሚል ነዉ።

አመልካች በቀን 12/10/2015 ዓ.ም የተጻፈ የሰበር አቤቱታ ያቀረበዉ ከላይ በተመለከተዉ መሰረት የተሰጠዉ ዉሳኔ መሠረታዊ የሕግ ስህተት የተፈጸመበት ነዉ የሚል ሲሆን ይዙቱ በአጭሩ - የክልሉ ሰበር የሰጠዉ ዉሳኔ የማስረጃ ምዘና ስህተት አለበት።ተጠሪ ጥፋተኛ መባል ያለበት ድንጋጌ መቀየር ካለበትም በልዩነት ሀሳብ መሠረት ድንጋጌዉ በወንጀል ሕግ አንቀጽ 682/1 ወይም 682/3 መሰረት ተቀያሮ ጥፋተኛ ተብሎ እንዲጣጣ ሊወሰን ሲገባ በነፃ እንዲሰናበት መወሰኑ መሠረታዊ የሕግ ስህተት ነው።

ችሎት የሰበር አቤቱታዉን እና የክልሉ ሰበር ሰሚ ችሎት የሰጠዉን ዉሳኔ በመመርመር የክልሉ ሰበር ሰሚ ችሎት በአብላጫ ድምጽ ዉሳኔ የደረሰበት ድምዳሜ አመልካች ስለመፈጸሙ በማስረጃ ከተረጋገጠዉ ግዙፋዊ እና ሞራላዊ ፍሬ ነገሮች አንጻር በወንጀል ሕግ ቁጥር 23/2 የተደነገገዉንና ከዚህ ድንጋጌ እና ከማስረጃ ምዘና መርህ አተገባበር አንጻር በፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት 38161 (ቅጽ 9) እና 89676(ቅጽ 17) ላይ የተሰጠዉን የሕግ ትርጉም የተከተለ መሆን አለመሆኑን ?የወንጀል ሕግ አንቀጽ 669(3/ለ) አፈጻጸም በተመለከተ በሰ/መ/ቁጥር 245531 (ያልታተመ) የተሰጠዉን የሕግ ትርጉም እንዲሁም አመልካች ስለመፈጸማቸዉ ከተመሰከረባቸዉ ድርጊት አንጻር በየትኛዉ የወንጀል ሕግ ጥፋተኛ ተብሰዉ ሊቀጡ ይገባል የሚሰዉን በተመለከተ በወ/መ/ሥ/ሥ/ሕግ ቁጥር 113/2 የተደነገገዉንና ከዚህ ድንጋጌ አፈጻጸም ጋር በተያያዘ በሰ/መ/ቁጥር 45595 (ቅጽ 12) ላይ ከተሰጠዉ የሕግ ትርጉም አንጻር የተፈጸመ መሰረታዊ የሕግ ስህተት መኖር አለመኖሩን እንዲመረመር ተጠሪ መልስ እንዲያቀርቡ አገሢል።ለተጠሪ የተላከዉን መጥሪ አመልካች ማድረሱን ማስረጃ ያስረዳ ቢሆንም ተጠሪ በተሰጠዉ ቀን ተጠሮ ባለመቅረቡ መልስ የመስጠት መብቱ ታልፏል።

ከላይ አጠር ባለ መልኩ የተገለጸዉ የግራ ቀኙን ክርክር እና በየደረጃዉ ባሉት የክልሉ ፍርድ ቤቶች የተሰጡ ዉሳኔዎችን የሚመለከት ሲሆን እኛም ከላይ የተጠቀሱትን ሜቴሪያሎች መሠረት በማድረግ ጉዳዩን መርምረናል። በመሰረቱ በአገራችን የወንጀል ፍትህ አስተዳደር ሥርዓት መሰረት ሕገ-ወጥነቱና አስቀጪነቱ በሕግ የተደነገገዉን በማድረግ የሚፈጸም የወንጀል ድርጊት ወይም አል ድርጊት ሕጋዊ፣ ግዙፋዊ እና ሞራላዊ ፍሬ ነገሮችን በአንድነት በሚያሟላ አካኋን መፈጸሙ በፍርድ ቤት የተረጋገጠበት ወንጀል ፈጻሚ በወንጀል ሕጉ እና አግባብነት ባለዉ ሌላ ሕግ የተደነገገዉን ቅጣት መቀጣት ይገባዋል። አንድ ሰው በወንጀል ደርጊት ተጠያቂ የሚሆነው የተከሰሰበትን ድርጊት ወንጀል አድርጎ በሚደነግገዉ ሕግ ላይ በተመለከተዉ መሠረት ድርጊቱን ሆነ ብሎ ወይም በቸልተኝነት መፈጸሙ በማስረጃ ሲረጋገጥ ስለመሆኑ በኢፌዴሪ የወንጀል ሕግ አንቀጽ 58 እና 59 ስር ተደንግጓል። በዚህ መልኩ ተከሳሹ ጥፋተኛ ሆኖ ሊቀጣ የሚችለዉ በወንጀል ሕጉ ልዩ ድንጋጌዎችና በሌላ ልዩ ሕግ በተለየ ሆኔታ ካልተደነገገ በስተቀር ተከሳሹ

ማስታወሻ፡ - ይህ የሰበር ችሎት ዉሳኔ ሰነ ድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይምለማንዛቤ እንጂ
ለፍርድ አፈጻጸምዓላማአያገለግልም!

የተከሰሰበትን ወንጀል ስለመፈጸሙ ዐቃቤ ሕግ ሕጋዊ፣ ግዙፋዊ እና ሞራላዊ ፍሬ ነገሮችን በሚያሳይ አኳኋን በማስረጃ ሊያስረዳ ነዉ(የወንጀል ሕጉ አንቀጽ 23 ይመለከታል)።

በሌላ በኩል አንድ የወንጀል ክስ የቀረበበት ሰዉ በዐቃቤ ሕግ በኩል የተመሰረተበት የወንጀል ክስ ላይ በተመለከተዉ ዝርዝር መሰረት በማስረጃ ሳይረጋገጥ ቢቀርም የቀረበዉ ማስረጃ ከቀረበበት ክስ ያነሰ የወንጀል ድርጊት በተከሳሹ መፈጸሙን ያረጋገጠ እንደሆነ በዚህ መልኩ በተከሳሹ ስለመፈጸሙ በተረጋገጠዉ የወንጀል ድርጊት በተከሳሹ ላይ ክስ ባይቀርብም ፍርድ ቤቶች ተገቢዉን የሕግ ድንጋጌ ለይተዉ ተከሳሹ እንዲከላከል መበየን ወይም በማስተባበል መከላከል ካልቻለም የጥፋተኝነት ፍርድ መስጠት እንደሚችሉ በወ/መ/ሥ/ሥ/ሕግ ቁጥር 113/2 ስር ሥርዓት ተዘርግቷል።ከዚህ ድንጋጌ አተገባበር ጋር በተያያዘ ይህ ችሎት በሰ/መ/ቁጥር 45595 (ቅጽ 12) ፣ 234260 እና በሌሎች መዛግብት አስገዳጅ የሕግ ትርጉም ሰጥቷል።

አመልካች በተጠሪ ላይ ክሱን የመሰረተዉ ተጠሪ በወንጀል ሕግ አንቀፅ 669(3/ለ) ስር የተደነገገዉን በመተላለፍ፡ በክሱ ላይ የተጠቀሱትን ጠቅላላ ዋጋቸዉ ብር 41,200.00 የሆኑ የመንግስት ንብረቶች በመሰረቅ በከባድ ስርቆት ወንጀል ፊጽሟል በሚል ነዉ።አመልካች አቅርቦ ያሰማቸዉ ምስክሮች በወልድያ ከተማ ዉስጥ የነበረዉ ጦርነት ቆሞ የሰላም ኮሚቴ ሆነዉ ሲሰሩ በጥቆማ ተጠሪ የሚኖርበትን ቤት ሲበረብሩ በቤቱ ዉስጥ በክሱ የተጠቀሱትን የመንግሥት ንብረቶች ማግኘታቸዉን መመስከራቸዉን የስር ወረዳ ፍርድ ቤት አረጋግጧል።ይህንን ተከትሎ ተጠሪ ክሱን እንዲከላከል የታዘዘ ቢሆንም ንብረቶቹን በሕግ አግባብ እንዳገኛቸዉና የግሉ እንደሆኑ በማስረዳት ማስተባበል እንዳልቻለ በመግለጽ ፍርድ ቤቱ ተጠሪን በወንጀል ሕግ አንቀጽ 669(3/ለ) ስር ጥፋተኛ ነዉ በማለት ወስኖበታል።ሆኖም የክልሉ ሰበር ሰሚ ችሎት በዉሳኔዉ ላይ እንደገለጸዉ ተጠሪ የተከሰሰበት የወንጀል ሕግ አንቀጽ 669(3/ለ) የሚጠይቀዉን የሰዉን ንብረት የመዉሰድ ድርጊት ተጠሪ የፈጸመ ስለመሆኑ ዐቃቤ ሕግ ባቀረባቸዉ ምስክሮች እና የሰነድ ማስረጃ አላስረዳም።

በሌላ በኩል አመልካች ስለመፈጸሙ በማስረጃ የተረጋገጠዉ ግዙፋዊ እና ሞራላዊ ፍሬ ነገር ተጠሪ በሚኖርበት ቤት ዉስጥ ንብረትነታቸዉ የመንግሥት የሆኑ ዕቃዎችና አልባሳት መገኘታቸዉ ሲሆን ተጠሪ እነዚህ ንብረቶች የግል ንብረቶቹ እንደሆኑ ባቀረባቸዉ መከላከያ ማስረጃዎች በማስተባበል አለመከላከሉን በሕግ ማስረጃ የመመርመርና የመመዘን ሥልጣን የተሰጠዉ የወረዳ ፍርድ ቤት አረጋግጧል።

ይህ ሰበር ችሎት በኢፌዲሪ ሕገ መንግሥት አንቀጽ 80(3/ሀ) ስር የተሰጠዉ ሥልጣን በአዋጅ ቁጥር 1234/2013 አንቀጽ 2(4/ሀ-ሸ) እና 10/1 በተደነገገዉ መሠረት እንዲሁም የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ችሎት በኢፌዲሪ ሕገ መንግሥት አንቀጽ 80(3/ለ)፣ በክልል ሕገጋተ መንግሥታት እና በየፍርድ ቤቶቻቸዉ አዋጆች ላይ በተደነገገዉ መሰረት የተመለከቱትን መሰረታዊ የሕግ ስህተቶችን የሚያርም ዉሳኔ

ማስታወሻ፡ - ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነ ድ ለጥና ትና ምር ምር ሥራ ወይምለ ማንዛ ቤ እን ጂ
ለፍርድ አፈጻጸምዓላማአያገ ለግልም!

እንዲሰጡ ሥልጣን ተሰጥቷቸዋል። በፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በዚህ መሠረት የማስረጃ አቀራረብን፣ አግባብነትን፣ ተቀባይነትን እና ማስረጃ አቅርቦ አንድን ፍሬ ነገር የማስረዳት ሸክም መርህ (Production, relevancy, admissibility and burden of proof of evidence)እንዲሁም የማስረጃ ምዘናን ወይም የማስረዳት ደረጃን (standard of proof or weight of evidence) የሚመለከቱ መሰረታዊ መርሆዎች ተጥሶ ጉዳዩን በመጀመሪያ ደረጃ ዳኝነት ሥልጣን እና በይግባኝ ሰሚነት በሚዳኙ ፍርድ ቤቶች የተሰጠ የመጨረሻ ዉሳኔ ካልሆነ በስተቀር ማስረጃ የመመርመርና የመመዘን ሥልጣን የተሰጣቸዉ ፍርድ ቤቶች ማስረጃ መርምረዉና መዝነዉ ያረጋገጡትን ፍሬ ነገር ወደ ጎን በመተዉ ማስረጃ መርምሮና መዝኖ የአንድን ፍሬ መነገር መኖር አለመኖር የማረጋገጥ ሥልጣን ለፌዴራልም ሆነ ለክልል ሰበር ችሎቶች አልተሰጣቸዉም።

ከላይ እንደተመለከተዉ በሕግ ማስረጃ የመመርመርና የመመዘን ሥልጣን የተሰጠዉ የወረዳ ፍርድ ቤት በማስረጃ እንደተረጋገጠዉ እና በክልሉ ሰበር ችሎት በተሰጠ ዉሳኔ የልዩነት ሀሳባ ላይ እንደተገለጸዉ ተጠሪ በክሱ ላይ የተጠቀሱት እቃዎችና አልባሳት በወለድያ ከተማና አካባቢዉ በነበረዉ ቦርነት ምክንያት የተሰረቁ ወይም ሌላ ወንጀል የተፈጸመባቸዉ የመንግሥት ንብረቶች መሆናቸዉን ከዕቃዎቹና ከአልባሳቱ አይነት የተነሳ እያወቀ እነዚህን ዕቃዎችና አልባሳት በሚኖርበት ቤት ደብቆ ያስቀመጠ መሆኑ ተረጋግጧል።የወረዳዉ ፍርድ ቤት ከዚህ አንጻር በተጠሪ ላይ በተመሰረተዉ ክስ የተጠቀሰዉን የወንጀል ሕግ ድንጋጌ በወ/መ/ሥ/ሥ/ሕግ ቁጥር 113/2 መሰረት ወደ ወንጀል ሕግ አንቀጽ 682/1 በመለወጥ በተጠሪ ላይ የጥፋተኝነት ፍርድ ማስተላለፍ ሲገባዉ ተጠሪ የሕዝብ ብጥብጥን ምክንያት በማድረግ ንብረቶቹን መስረቁ ሳይመለከርበት ተጠሪን በተከሰሰበት የወንጀል ሕግ አንቀጽ 669(3/ለ) ስር ጥፋተኛ ነዉ ሲል መወሰኑ በማስረጃ የተረጋገጠዉ ግዚፋዊ እና ሞራላዊ ፍሬ ነገር መሠረት ያላደረገ በመሆኑ በወንጀል ሕግ አንቀጽ 23/2 ስር የተደነገገዉን፣ ከወ/መ/ሥ/ሥ/ሕግ ቁጥር 113/2 እና ከማስረጃ ምዘና መርህ አተገባበር ጋር በተያያዘ ይህ ችሎት ካል በተጠቀሱ መሠግብት ላይ የሰጠዉን አስገዳጅ የሕግ ትርጉም የሚቃረን በመሆኑ ሊታረም የሚገባዉ መሠረታዊ የሕግ ስህተት ነዉ።ጉዳዩን በይግባኝ የተመለከተዉ ከፍተኛ ፍርድ ቤት በወረዳዉ ፍርድ ቤት በተሰጠዉ ዉሳኔ ላይ የተፈጸመዉን ተጠቃሹን ስህተት በዚሁ አግባብ ማረም ሲገባዉ ይግባኙን መሠረዙ ሊታረም የሚገባዉ ስህተት ነዉ።

በተጨማሪም የክልሉ ሰበር ሰሚ ችሎት ከላይ በተገለጸዉ መሰረት በተጠሪ ስለመፈጸሙ በማስረጃ የተረጋገጠዉን ግዙፋዊና ሞራላዊ ፍሬ ነገር መሠረት በማድረግ ድርጊቱን ወንጀል የሚያደርገዉን የወንጀል ሕግ ድንጋጌ በመለየት በወ/መ/ሥ/ሥ/ሕግ ቁጥር 113/2 መሠረት በወንጀል ሕግ አንቀጽ 682/1 መሠረት ጥፋተኛ ነዉ በማለት ቅጣቱንም ከዚህ አንጻር በማሻሻል መወሰን ነበረበት።ሆኖም ማስረጃ የመመዘን ተግባር ዉስጥ በመግባት ንብረቶቹ ከየት ፣እንዴት እንደተገኙ እና ከማን እንደመጡ፣ ተጠሪ ንብረቶች ይዞ ሲሄድም ሆነ በቤቱ ማስቀመጡን፣ለምን አላማ እንደመጡ፣እንዲሁም ንብረቶቹ የማን እንደሆኑ

በበቂ እና አሳማኝ በሆነ ሁኔታ ዐቃቤ ሕግ በማስረጃ አላስረዳም በማለት የስር ፍርድ ቤት የሰጠዉን ዉሳኔ በመሻር ተጠሪ በነጻ እንዲሰናበት መወሰኑ ከወ/መ/ሥ/ሥ/ሕግ ቁጥር 113/2 ፣ ከማስረጃ ምዘና መርህ አተገባበር ጋር በተያያዘ የተሰጠዉን አስገዳጅ የሕግ ትርጉም እንዲሁም ማስረጃ በመመዘን የአንድ ፍሬ ነገር መኖር ያለመኖር ከማረጋገጥ አንጻር የክልሉ ሰበር ሰሚ ችሎት ሥልጣን የሌለዉ ከመሆኑ አኳያ ሲታይ በፌዴራል ፍርድ ቤቶች አዋጅ ቁጥር 1234/2013 አንቀጽ 2(4/ሀ እና ሸ) እና 10(1/ሐ) መሠረት ሊታረም የሚገባዉ መሠረታዊ የሕግ ስህተት ነዉ።

ቅጣትን በተመለከተም የወንጀል ቅጣትና የጥንቃቄ እርምጃዎች የሚወሰነዉ በወንጀል ሕጉ ታላቅ ክፍል ስለወንጀል ቅጣት አወሳሰን የተደነገጉ መርሆዎችንና ሁኔታዎችን እንዲሁም ስለወንጀሎችና ስለቅጣታቸው የሚደነግጉትን የልዩ ክፍሉ ድንጋጌዎች መሠረት በማድረግ መሆኑን፣ የወንጀል አድራጊውን ግላዊ የእደገኛነት መጠን፣ ያለፈ የህይወት ታሪኩን፣ ወንጀል ለማድረግ ያነሣሡትን ምክንያቶችና የአፈፃፀሙን ዓላማ፣ የግል ኑሮውን ሁኔታ፣ የትምህርቱን ደረጃ፣ እንዲሁም የወንጀሉን ክብደትና የአፈፃፀሙን ሁኔታዎች በማመዛዘን መሆኑን፣ የወንጀል ሕግ ልዩ ክፍል ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነዉ ፍርድ ቤቱ በሕጉ የተመለከቱትን የቅጣት ማክበሻና ማቅለያ ምክንያቶችን በመያዝ እጅግ ቀላል ከሆነው ቅጣት አንስቶ እስከ ከባዱ ድረስ ያለውን ቦጥንቃቄ በመመርመር ለእያንዳንዱ ጉዳይ ተገቢ የሆነውን ቅጣት እንደሚወሰን በወንጀል ሕጉ እና በቅጣት አወሳሰን መመሪያዉ ላይ የተመለከተዉ የቅጣት አወሳሰን ደንብ ያሳያል (የወንጀል ሕጉ አንቀጽ 82-88 ይመለከታል)።በዚህ መሠረት በተጠሪ ተሸሽገዉ የተገኙ ንብረቶች ግምት ብር 41,200.00(አርባ አንድ ሺህ ሁለት መቶ ብር) እና ንብረቶቹ የመንግሥት ንብረቶች መሆናቸዉን ከግምት በማስገባት በወንጀል ሕጉ አንቀጽ 682/1 ስር ከተደነገጉት አማራጭ ቅጣቶች መካከል ከአምስት ዓመት ጽኑ እስራት የማይበልጥ የሚሰዉን የቅጣት አማራጭ ይዘናል። በመቀጠል ወንጀሉ ደረጃ ያልወጣለት በመሆኑ በቅጣት አወሳሰን መመሪያ ቁጥር 2/2006 መሠረት ለቅጣቱ ደረጃ በማዉጣት ደረጃዉን መካከለኛ ደረጃ ላይ በመመደብ መነሻ ቅጣት 3 ዓመት ጽኑ እስራት ይዘናል።ይህም በእርከን 14 ላይ የሚያርፍ ነዉ።አመልካች በስር ፍርድ ቤት የቅጣት ማክበሻ እንዳላቀረበም።ተጠሪ የቅጣት ማቅለያ ባያቀርብም የቀድሞ የዘወትር ጠባዩ መልካም እንደነበር ተቆጥሮ በስር ፍርድ ቤት የያዘለትን አንድ የቅጣት ማቅለያ ምክንያት በመያዝ ቅጣቱን ከእርከን 14 ወደ እርከን 13 ዝቅ በማድረግ ችሎቱ በእርከኑ የተመለከተዉን ፍቅድ ሥልጣን ከግምት በማስገባት ተጠሪን ያርማል፤ መሰል ወንጀለኞችን ያስጠነቅቃል ብለን ባመንበት በ2 (ሁለት) ዓመት ከ3(ሦስት)ወር ጽኑ እስራት እንዲቀጣ በማሻሻል ተከታዩን ወስነናል።

ዉሳኔ

1. የወልድያ ወረዳ ፍርድ ቤት በመ/ቁጥር 0202409 ላይ በቀን 28/02/2015ዓ/ም የሰጠዉ የጥፋተኝነት እና የቅጣት ዉሳኔ እና የሰሜን ወሎ ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመ/ቁጥር 0212060

ማስታወሻ፡ - ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነ ድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይምለማንዛቤ እንጂ
ለፍርድ አፈጻጸምዓላማአያገለግልም!

CLICK
ETHIOPIAN LAWS